María Gísladóttir
Anna Lísa Guðmundsdóttir

Borgartún 34-36

Fornleifaskrá og húsakönnun

Reykjavík 2017

Borgarsögusafn Reykjavíkur
Skýrsla nr. 181

Borgarsögusafn
Reykjavíkur

Borgartún 34-36

Fornleifaskrá og húsakönnun

María Gísladóttir
Anna Lísa Guðmundsdóttir

Reykjavík 2017

Borgarsögusafn Reykjavíkur
Skýrsla nr. 181

Unnið að beiðni Umhverfis- og skipulagssviðs Reykjavíkur.

Skýrslur Borgarsögusafns Reykjavíkur.
Ábyrgðarmaður: María Karen Sigurðardóttir, deildarstjóri minjavörslu og rannsókna, Borgarsögusafni Reykjavíkur.

© Borgarsögusafn Reykjavíkur
María Gísladóttir, Anna Lísa Guðmundsdóttir

Mynd á forsíðu:
María Gísladóttir, Borgarsögusafni Reykjavíkur. 2017

Borgarsögusafn Reykjavíkur
Skýrsla nr. 181
Reykjavík 2017
Öll réttindi áskilin.

Borgarsögusafn Reykjavíkur

Efnisyfirlit

Efnisyfirlit 1
Formáli 3
1. Byggða- og byggingarsaga 5
1.1 Húsagerð og aldur 5
1.2 Breytingar 5
1.3 Höfundar 6
1.4 Saga svæðisins 6
1.5 Nafngiftir gatnanna 10
2. Skráning menningarminja – Fornleifaskrá og húsakönnun 10
2.1 Almennt um verndun menningarminja: fornleifa, húsa og mannvirkja 10
2.2 Tilgangur og aðferðafræði skráningar menningarminja: fornleifa, húsa og mannvirkja 13
2.3 Fornleifaskrá og varðveislumat fyrir fornleifar og yngri minjar 15
2.4 Húsakönnun 21
2.4.1 Húsaskrá Reykjavíkur: Borgartún 34 - 36 23
2.4.2. Varðveislumat fyrir hús og mannvirki 28
Heimildaskrá 33

Formáli

Hér fer á eftir könnun byggðar, fornleifaskrá og húsakönnun fyrir deiliskipulagssvæðið **Borgartún 34-36** sem er innan staðgreinireits 1.232 í Reykjavík (sjá afmörkun svæðisins á mynd 1). Könnunin er unnin að beiðni Umhverfis- og skipulagssviðs Reykjavíkur vegna vinnu við gerð deiliskipulags á svæðinu. Ákvæði um húsakannanir er að finna í 37. grein **skipulagslaga nr. 123/2010**, þar sem segir:[1]

> *Þegar unnið er **deiliskipulag í þegar byggðu hverfi** skal lagt mat á varðveislugildi svipmóts byggðar og einstakra bygginga sem fyrir eru, með gerð **húsakönnunar**.*

Ákvæði um skráningu menningarminja er að finna í **lögum um menningarminjar nr. 80/2012** sem tóku gildi 1. janúar 2013. Fjallað er um skráningu vegna skipulags í 16. gr. þar sem segir að skráning fornleifa, húsa og mannvirkja skuli fara fram áður en gengið er frá aðalskipulagi eða deiliskipulagi og að skráning skuli „ætíð fara fram á vettvangi“ áður en deiliskipulag er afgreitt.[2]

Borgarsögusafn Reykjavíkur (áður Minjasafn Reykjavíkur – Árbæjarsafn) hefur um árabil gert húsakannanir í samræmi við ofangreint ákvæði skipulagslaga og eru þær hluti af gögnum vegna gerðar deiliskipulags.[3]

Byggða- og húsakönnun er „byggingarlistarleg og menningarsöguleg skoðun, könnun, greining, úttekt, skráning og mat bæjarumhverfis og einstakra húsa, studd sagnfræðilegri könnun nauðsynlegra frumheimilda“. Fyrsti áfangi og undanfari húsakönnunar sem unnin er fyrir hefðbundið deiliskipulag er ***byggðakönnun*** með sögulegu yfirliti um þróun byggðar og byggingarsögu svæðisins. Seinni áfangi byggða- og húsakönnunar er ***húsakönnun*** með húsaskrá og mati á varðveislugildi einstakra húsa. Í húsakönnun tekur varðveislumat til eftirtalinna þátta: byggingarlistar, menningarsögulegs gildis, umhverfisgildis og upprunalegrar gerðar húss. Út frá mati á þessum þáttum skulu færð rök fyrir varðveislugildi.[4]

Júlí 2017,

María Karen Sigurðardóttir,
deildarstjóri minjavörslu og rannsókna,
Borgarsögusafni Reykjavíkur

[1] *Skipulagslög – nr. 123 – 22. september 2010*. Tóku gildi 1. janúar 2011.
[2] Lög um menningarminjar - nr. 80 - 29. júní 2012. Tóku gildi 1. janúar 2013.
[3] Sjá vef Borgarsögusafns Reykjavíkur: www.borgarsogusafn.is → Útgáfa → Skýrslur.
[4] Minjastofnun Íslands: „Leiðbeiningar um gerð byggða- og húsakannana“.

1. Byggða- og byggingarsaga

Hér fer á eftir umfjöllun um deiliskipulagssvæðið Borgartún 34-36. Svæðið afmarkast af mörkum sameinaðrar lóðar Borgartúns 34 og 36 sem er innan staðgreinireits 1.232 í Reykjavík (sjá mynd 1).

Mynd 1 Afmörkun deiliskipulagssvæðisins.[5]

1.1 Húsagerð og aldur

Til umfjöllunar eru húsin á lóð Borgartúns 34-36 sem reist voru á árunum 1958-1978. Húsin voru byggð til að hýsa atvinnustarfsemi sem tengdist vélum og bifreiðum og eru öll steinsteypt. Undir Borgartún 34 falla þrjú mannvirki; einlyft verkstæðisbygging með skáburstaþaki sem reist var 1958 og fjögurra hæða bygging sem reist var árið 1978 og hýsir verkstæði, skrifstofur og gistiheimili, ásamt bílskýli í norðvesturhorni lóðarinnar sem reist var um sama leyti. Borgartún 36 var reist árið 1964 og hýsti upphaflega Vélsmiðju Ögmundar Jónassonar.

1.2 Breytingar

Húsin hafa lítið breyst í gegnum tíðina og eru mjög upprunaleg að gerð.

[5] Grunnur úr Landsupplýsingakerfi Reykjavíkur (LUKR). Vefur: Borgarvefsjá. Vefslóð: http://borgarvefsja.reykjavik.is/borgarvefsja/ Sótt 31.03.2016.

1.3 Höfundar

Húsið Borgartún 34, sem stendur á miðri lóðinni, var teiknað sem vélsmiðjuhús af Aðalsteini Richter arkitekt. Hærri byggingin austan við verkstæðið við Borgartún 34, ásamt bílskýli í norðvesturhorni lóðarinnar var reist árið 1978 eftir teikningum Kristins Sveinbjörnssonar byggingafræðings. Borgartún 36 var byggt sem vélsmiðjuhús eftir teikningu Þorleifs Eyjólfssonar arkitekts árið 1964.

1.4 Saga svæðisins

1.4.1 Upphaf byggðar á svæðinu – Fúlatjörn/Lækjarbakki

Þar sem í dag eru lóðirnar Borgartún 29-36 var áður tún hjáleigunnar Fúlutjarnar eða Lækjarbakka (sjá mynd 2). Þessi jarðarskiki var byggður úr jörðinni Rauðará en landamerki á milli Laugarness og Rauðarár lágu um Fúlatjarnarlæk, sem rann að mestu vestan við núverandi Kringlumýrarbraut. Lækurinn var afrennsli frá Kirkjumýri og Kringlumýri og dró nafn sitt af Fúlutjörn, sem var hálfgert sjávarlón sunnan við Kirkjusand og lyktaði af rotnandi gróðri. Fúlutjarnarlækur var settur í stokk árið 1957 og um 1960 hafði verið fyllt upp í Fúlutjörn og hvorugt er því sýnilegt lengur.[6]

Mynd 2 Hér er kotið Fúlatjörn eða Lækjarbakki merkt með rauðu á loftmynd frá 1954. Hvítar punktalínur sýna hvar húsin Borgartún 32-36 standa nú.[7]

---

[6] Guðlaugur R. Guðmundsson: „Örnefnalýsing Laugarness, Klepps og Rauðarár“. *Reykjavík. Miðstöð þjóðlífs*, bls. 295-303 – Vefur Guðjóns Friðrikssonar: Alfræði Reykjavíkur. Vefslóð: http://gudjonfr.is/alfraedireykjavikur/ → Fúlutjarnarlækur, Fúlatjörn. Sótt 11.3.2016

[7] Loftmynd af Reykjavík 1954 úr Landsupplýsingakerfi Reykjavíkur (LUKR). Borgarvefsjá. Vefslóð: http://lukr-01.reykjavik.is/borgarvefsja/ → Opna valglugga → Saga og þróun → Reykjavík árið 1954. Heimildir um Fúlutjörn/Lækjarbakka: Þorgrímur Gestsson: „Laugarneshverfi verður til - Rýnt í gamlar ljósmyndir“. *Ný saga*, 9. árg. 1997, bls. 16-17 – Borgarsögusafn: Kortasafn. Kort af Reykjavík og Seltjarnarnesi 1947 (hluti), teiknað af Ágústi Böðvarssyni. Prentað eintak. Sjá: Teikningavefur Reykjavíkurborgar. Vefslóð: http://skjalasafn.reykjavik.is/fotoweb → Söfn: Minjasafn Reykjavíkur → Leitarorð: „1947“. Sótt 10.6.2017.

Íbúðarhúsið á Fúlutjörn stóð þar sem í dag er Borgartún 32. Austurendi hússins var reistur árið 1900 og hýsti hesthús og hlöðu en vestari endinn var íbúðarhús byggt 1906. Seinna var byggð viðbygging norðan við húsið. Húsið Fúlatjörn/Lækjarbakki var rifið um 1970.

1.4.3 Skipulag byggðar á svæðinu

Fyrsti skipulagsuppdrátturinn fyrir Reykjavík var samþykktur árið 1927. Þá var gert ráð fyrir að byggðin myndi áfram rúmast innan Hringbrautar en fljótlega kom í ljós að taka þyrfti stærra svæði undir þróun borgarinnar og þegar á fjórða áratugnum tók byggðin að teygja sig austur fyrir Snorrabraut. Í kringum miðja 20. öld var íbúðarbyggðin í Hlíðum og Rauðarárholti risin og í kjölfar seinni heimsstyrjaldar var hafist handa við byggingu íbúðahverfa fjær meginbyggðinni, í Laugarnesi og við Sundin. Um leið fikraði ýmis atvinnu- og iðnaðarstarfsemi sig austar í bæjarlandinu.
Í Aðalskipulagi Reykjavíkur 1962-1983 var svæðið vestan við gatnamót Kringlumýrararbrautar og Borgartúns skilgreint sem blandað iðnaðar- og vörugeymslusvæði, líkt og meirihluti strandlengjunnar til norðurs.[8] Þá höfðu nokkur fyrirtæki þegar komið sér fyrir á svæðinu og hafið þar starfsemi á þessum sviðum.

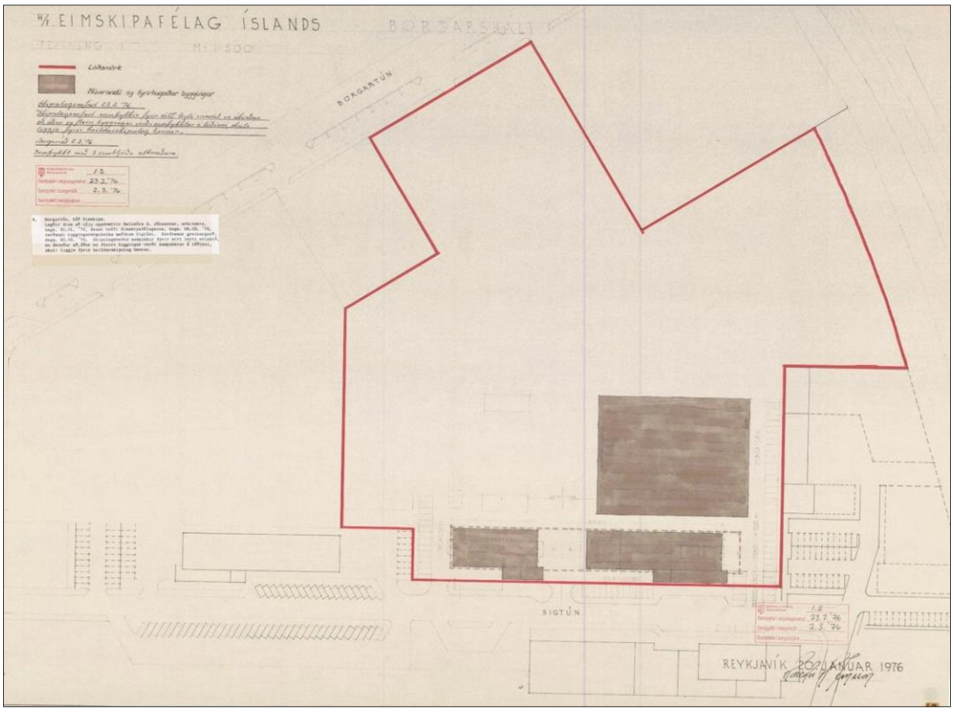

Mynd 3 Eimskipafélag Íslands átti stóra lóð á svæðinu sem hér sést á uppdrætti frá 1976.[9]

Árið 1952 hafði Vélsmiðjan Hamar hf. fengið úthlutað lóð þar sem nú er Borgartún 26-28 og flutt starfsemi sína þangað.[10] Síðar var bílavarahlutaverslunin Bílanaust til húsa á

[8] Aðalskipulag Reykjavíkur 1962-83.
[9] Skjalaver Reykjavíkurborgar: Skipulagsuppdrættir: Borgartún, lóð Eimskips, sþ. 02.03.1976. Sjá teikningavef Reykjavíkurborgar. Vefslóð: http://skjalasafn.reykjavik.is/fotoweb → Söfn: Skipulagsuppdrættir → Leitarorð: Eimskip. Sótt 22.06.2017.
[10] „Framtíðarstarfsemi Hamars h.f. ætlaður staður á nýrri lóð við Borgartún“. *Vísir*, 16. ágúst 1952, bls. 1 og 7.

sama stað. Eimskip byggði fjórar stórar vöruskemmur á lóð sinni á þessu svæði á árunum 1959-1960 (sjá mynd 3), sem kallaðar voru *Borgarskálar*. Þeir stóðu þar sem nú er Mánatún 4-6 og 7-9.[11]

Árið 1960 flutti Breiðfjörðsblikksmiðja starfsemi sína að Sigtúni 7 (nú Sóltún 24), suðaustan við lóð Eimskipafélagsins. Kotið Fúlatjörn var enn á sínum stað á þessum tíma en að því þrengdist óðum þegar Vélsmiðjan Afl var reist við Lækjarteig 4 (nú Borgartún 34) árið 1958[12] og Vélsmiðja Björgvins Frederiksen við Lækjarteig 2 (nú Borgartún 32) um sama leyti (sjá mynd 4).[13] Árið 1960 var veitingastaðurinn Klúbburinn opnaður í því sama húsi og þótti sérlega glæsilegur. Ári síðar fjárfesti Guðmundur Jónasson, sem var frumkvöðull í hálendisferðum, í húsinu við Borgartún 34 og kom þar fyrir höfuðstöðvum ferðaskrifstofu sinnar, Guðmundar Jónassonar hf. sem enn er starfrækt í dag.

Mynd 4 Myndin er tekin einhvern tímann á tímabilinu 1963-1970 af geymslulóð Eimskips þar sem fjöldi flutningabíla stendur í forgrunni en fyrir miðri mynd sést Klúbburinn, Lækjarteigur 2 (Borgartún 32) og hægra megin við hann vélsmiðjuhúsið við Borgartún 34.[14]

[11] *Tolltíðindi*, 1. tbl. 2015, bls. 12. Sjá vef Tollvarðafélags Íslands: http://www.tollverdir.is → Aðalsíða → skrolla niður og smella á „Older posts“ → Sjá innslagið „Tolltíðindi“, dags. 1. janúar 2016 og smella á hlekk í innslaginu.

[12] Teikningar af Borgartúni 34. Skjalaver Reykjavíkurborgar: Teikningasafn Byggingarfulltrúans í Reykjavík. Aðaluppdrættir. Sjá Borgarvefsjá: http://borgarvefsja.reykjavik.is/borgarvefsja/ → Velja „Teikningar“ → Smella á Borgartún 34 → Velja Aðaluppdrættir / 102918 - Teikningar → Sjá teikningar dagsettar 1955 eftir Aðalstein Richter arkitekt.

[13] Teikningar af Borgartúni 32. Skjalaver Reykjavíkurborgar: Teikningasafn Byggingarfulltrúans í Reykjavík. Aðaluppdrættir. Sjá Borgarvefsjá: http://borgarvefsja.reykjavik.is/borgarvefsja/ → Velja „Teikningar“ → Smella á Borgartún 32 → Velja Aðaluppdrættir / 102917 - Teikningar → Sjá teikningar dagsettar 1955-1957 eftir Ágúst Steingrímsson byggingafræðing.

[14] Ljósmyndari Pétur Thomsen. Ljósmyndasafn Reykjavíkur: PTH 030 067 1-2.

Sú lóð sem hér er til umfjöllunar, Borgartún 34-36, fellur undir svæði það sem nú er skilgreint sem staðgreinireitur 1.232. Ekki hefur verið unnið heildarskipulag fyrir reitinn en hluti hans tilheyrði áður lóð Eimskipafélagsins og féll því undir deiliskipulag þeirrar lóðar sem nú er kennd við Mánatún og Sóltún.[15] Lóðirnar norðan og sunnan við þennan austuranga Eimskipalóðarinnar (sjá mynd 4) hafa verið deiliskipulagðar hver fyrir sig. Syðst er Sóltún 20, 24 og 26 og nyrst er Borgartún 32 þar sem Klúbburinn stóð en hann brann snemma árs 1992 og var húsið rifið í kjölfarið og nýtt verslunar- og skrifstofuhús reist á lóðinni sama ár.[16]

Árið 2003 var samþykkt deiliskipulag fyrir Borgartún 34-36 (sjá mynd 5) og breytingar á því voru samþykktar ári síðar.[17]

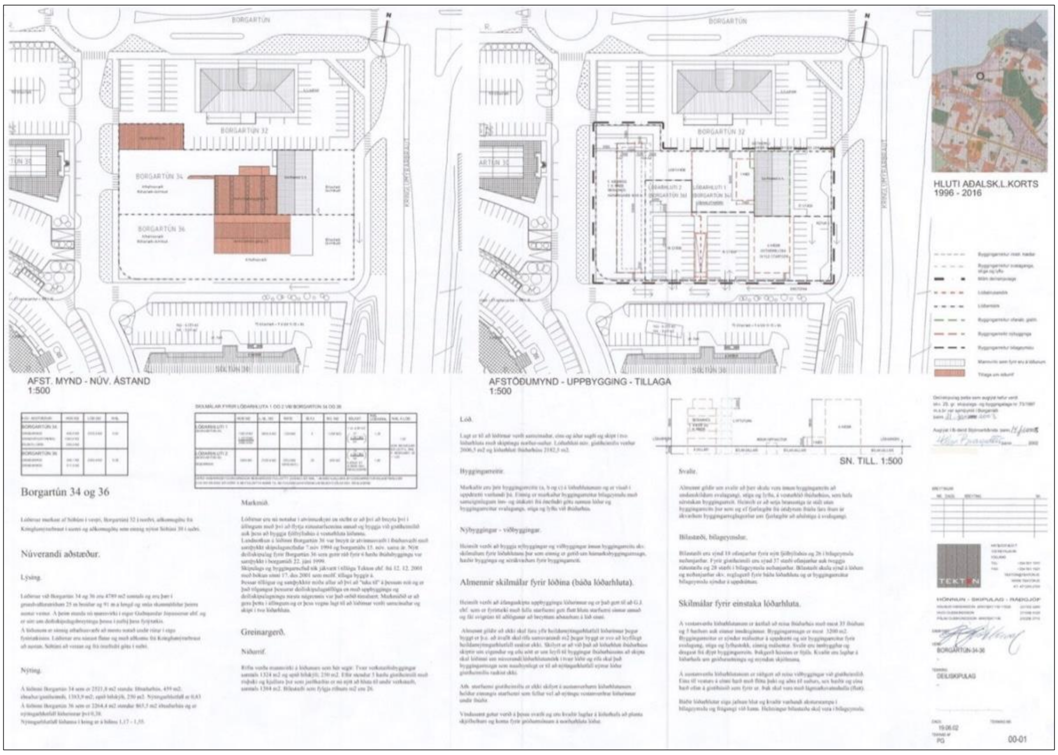

Mynd 5 Deiliskipulagsuppdráttur fyrir lóðirnar Borgartún 34 og 36, samþykktur árið 2003. Í deiliskipulaginu er gert ráð fyrir að vélsmiðjuhúsið og bílskýlið við Borgartún 34 og núverandi bygging við Borgartún 36 hverfi.[18]

[15] Skipulagssjá: http://borgarvefsja.reykjavik.is/skipulagssja/ → Smella á svæðið milli Mánatúns og Sóltúns → Kirkjutúnsreitur, sþ. 11.01.2000. Sótt 22.06.2017.

[16] Teikningar af Borgartúni 32. Skjalaver Reykjavíkurborgar: Teikningasafn Byggingarfulltrúans í Reykjavík. Aðaluppdrættir. Sjá Borgarvefsjá: http://borgarvefsja.reykjavik.is/borgarvefsja/ → Velja „Teikningar" → Smella á Borgartún 32 → Velja Aðaluppdrættir / 102917 - Teikningar → Sjá teikningar dagsettar 1992 eftir Sigurð Kjartansson arkitekt.

[17] Skjalaver Reykjavíkurborgar: Skipulagsuppdrættir: Deiliskipulagsuppdráttur, Borgartún 34 og 36, sþ. 02.06.2004. Sjá teikningavef Reykjavíkurborgar. Vefslóð: http://skjalasafn.reykjavik.is/fotoweb → Söfn: Skipulagsuppdrættir → Leitarorð: Borgartún 34-36. Sótt 22.06.2017. Sjá einnig Skipulagssjá. Vefslóð: http://borgarvefsja.reykjavik.is/skipulagssja/ → Smella á Borgartún 34 eða 36 → Borgartún 34 og 36, sþ. 02.06.2004. Sótt 22.06.2017.

[18] Skjalaver Reykjavíkurborgar: Skipulagsuppdrættir: Deiliskipulagsuppdráttur, Borgartún 34 og 36, sþ. 21.01.2003. Sjá teikningavef Reykjavíkurborgar. Vefslóð: http://skjalasafn.reykjavik.is/fotoweb → Söfn: Skipulagsuppdrættir → Leitarorð: Borgartún 34-36. Sótt 22.06.2017.

Húsin tilheyrðu þá öll Guðmundi Jónassyni hf. og fyrirtækið átti frumkvæði að gerð deiliskipulagsins þar sem lagt var til að lóðirnar tvær yrðu sameinaðar í eina tvískipta lóð. Einnig var gert var ráð fyrir að eldri hluti Borgartúns 34 (mhl. 1) og bílskýlið (mhl. 3) ásamt Borgartúni 36, yrðu rifin. Í staðinn var gert ráð fyrir nýbyggingum á lóð Borgartúns 34 og nýju fjölbýlishúsi að Borgartúni 36 í samræmi við samþykkt skipulagsnefndar árið 1994 og deiliskipulag fyrir lóðina Borgartún 36 frá árinu 1999. Samkvæmt Aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030 fellur lóðin undir reitinn „Borgartún. Miðsvæði (M6a)“ sem skilgreint er sem þróunarsvæði (Þ42): „Gert [er] ráð fyrir skrifstofum og fjölþættri verslun og þjónustu. Áætluð aukning atvinnuhúsnæðis um 50 þúsund fermetrar á skipulagstímabilinu.“[19]

1.5 Nafngiftir gatnanna

Fram á fyrstu áratugi 20. aldar tíðkaðist að ný götunöfn í Reykjavík væru dregin af staðháttum eða nöfnum býla. Þegar Reykjavík tók að þenjast út mynduðust margar nýjar götur samtímis og þá varð úr að í heilum hverfum skyldu vera götunöfn sem minntu hvert á annað. Ákveðið var að hafa sömu endingu á öllum nöfnum í hverju hverfi en með forskeytum sem væru innbyrðis skyld.[20] Árið 1940 voru nöfnin fyrir göturnar í Túnunum samþykkt í byggingarnefnd bæjarins, með endingunni –tún, samkvæmt tillögum sérstakrar nafnanefndar.[21]

Borgartún dregur líklega nafn sitt af Höfðaborg, bráðabirgðahverfi sem reist var suðaustan við húsið Höfða árið 1942 og stóð þar allt fram til 1971-1972.[22]

Gatan **Lækjarteigur** var á þeim slóðum þar sem nú mætast Kringlumýrarbraut og Borgartún. Hún hefur líklega dregið nafn sitt af Fúlutjarnarlæk sem áður fyrr rann til sjávar á þessu svæði.[23]

2. Skráning menningarminja – Fornleifaskrá og húsakönnun

2.1 Almennt um verndun menningarminja: fornleifa, húsa og mannvirkja

Ákvæði um skráningu menningarminja er að finna í lögum um menningarminjar nr. 80/2012 sem tóku gildi 1. janúar 2013. Tilgangur laganna er að stuðla að verndun menningarminja og tryggja að íslenskum menningararfi verði skilað óspilltum til komandi kynslóða. Lögin eiga jafnframt að tryggja eftir föngum varðveislu menningarminja í eigin umhverfi. Minjastofnun Íslands, sem er ríkisstofnun undir yfirstjórn ráðherra, annast framkvæmd laganna. Samkvæmt

[19] Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030. B-hluti - Skipulag borgarhluta. Laugardalur, borgarhluti 4, bls. 258.
[20] Árni Óla: „Nafngiftir gatna í Reykjavík“, bls. 279-280.
[21] *Morgunblaðið*, 6. desember 1940, bls. 6.
[22] Páll Líndal: *Reykjavík. Sögustaður við Sund*, 1. bindi (A-G), bls. 95 – Jón Ingvar Kjaran: „Höfðaborgin - Úrlausn á húsnæðisvanda fimmta áratugarins?“ *Sagnir. Tímarit um söguleg efni*. 19. árg. 1998, bls.48-55
[23] Páll Líndal: *Reykjavík. Sögustaður við Sund*, 2. bindi (H–P), bls. 128–129 – Árni Óla: „Nafngiftir gatna í Reykjavík“, bls. 160

16. gr. laganna skal skrá fornleifar, hús og mannvirki áður en gengið er frá aðalskipulagi eða deiliskipulagi.[24]

Menningarminjar teljast ummerki um sögu þjóðarinnar, svo sem fornminjar, menningar- og búsetulandslag, kirkjugripir og minningarmörk, hús og önnur mannvirki, skip og bátar, samgöngutæki, listmunir og nytjahlutir, svo og myndir og aðrar heimildir um menningarsögu þjóðarinnar. Lögin taka einnig til staða sem tengjast menningarsögu.

Um friðun og friðlýsingu er fjallað í 5. gr. laganna:

> Friðun felur í sér sjálfkrafa verndun fornminja, húsa og mannvirkja á grundvelli aldurs þeirra, samkvæmt nánari fyrirmælum laga þessara. … Friðlýsing fornleifa, húsa og mannvirkja getur falið í sér kvöð sem þinglýst er á fasteign og hefur þann tilgang að tryggja sem best varðveislu menningarminja.

Friðlýsing er síðan nánar útfærð í 18. gr. laganna en samkvæmt þeim skal Minjastofnun Íslands hafa samráð við skipulagsyfirvöld þess landsvæðis sem menningarminjar tilheyra þegar fjallað er um friðlýsingu þeirra.

> Friðlýsa má fornleifar, skip og báta, svo og hús og mannvirki eða hluta þeirra, sem hafa menningarsögulegt, vísindalegt eða listrænt gildi. Friðlýsing getur náð til nánasta umhverfis hins friðlýsta minjastaðar, húss eða mannvirkis. Friðlýsa má samfelld svæði þar sem fleiri en einn minjastaður teljast hafa sérstakt menningarsögulegt gildi. Einnig má friðlýsa samstæður húsa sem hafa sama gildi og að framan greinir og gilda þá reglur friðlýsingar um hvert einstakt þeirra.

Samkvæmt lögum eru allar fornleifar friðhelgar og verndaðar gegn hvers kyns raski. Í 21. gr. laganna segir:

> Fornleifum, sbr. 3. mgr. 3. gr., jafnt þeim sem eru friðlýstar sem þjóðminjar og þeim sem njóta friðunar í krafti aldurs, má enginn, hvorki landeigandi, ábúandi, framkvæmdaraðili né nokkur annar, spilla, granda eða breyta, hylja, laga, aflaga eða flytja úr stað nema með leyfi Minjastofnunar Íslands.

Þetta á við um allar fornleifar, kunnar sem ókunnar, samanber 24. grein:

> Finnist fornminjar sem áður voru ókunnar, t.d. undir yfirborði jarðar, sjávar, vatns eða í jökli, skal skýra Minjastofnun Íslands frá fundinum svo fljótt sem unnt er. Sama skylda hvílir á landeiganda og ábúanda er þeir fá vitneskju um fundinn.

Fornminjar njóta friðunar nema annað sé ákveðið af Minjastofnun Íslands. Fornminjar eru annars vegar forngripir og hins vegar fornleifar. Fornleifar eru skilgreindar svo samkvæmt 3. gr. laganna:

[24] Lög um menningarminjar 2012 - nr. 80 - 29. júní. Tóku gildi 1. janúar 2013.

Fornleifar teljast hvers kyns mannvistarleifar, á landi, í jörðu, í jökli, sjó eða vatni, sem menn hafa gert eða mannaverk eru á og eru 100 ára og eldri, svo sem:

a. búsetulandslag, skrúðgarðar og kirkjugarðar, byggðaleifar, bæjarstæði og bæjarleifar ásamt tilheyrandi leifum mannvirkja og öskuhauga, húsaleifar hvers kyns, svo sem leifar kirkna, bænhúsa, klaustra, þingstaða og búða, leifar af verbúðum, naustum og verslunarstöðum og byggðaleifar í hellum og skútum,
b. vinnustaðir þar sem aflað var fanga, svo sem leifar af seljum, verstöðvum, bólum, mógröfum, kolagröfum og rauðablæstri,
c. tún- og akurgerði, leifar rétta, áveitumannvirki og aðrar ræktunarminjar, svo og leifar eftir veiðar til sjávar og sveita,
d. vegir og götur, leifar af stíflum, leifar af brúm og öðrum samgöngumannvirkjum, vöð, varir, leifar hafnarmannvirkja og bátalægi, slippir, ferjustaðir, kláfar, vörður og önnur vega- og siglingamerki ásamt kennileitum þeirra,
e. virki og skansar og leifar af öðrum varnarmannvirkjum,
f. þingstaðir, meintir hörgar, hof og vé, brunnar, uppsprettur, álagablettir og aðrir staðir og kennileiti sem tengjast siðum, venjum, þjóðtrú eða þjóðsagnahefð,
g. áletranir, myndir eða önnur verksummerki af manna völdum í hellum eða skútum, á klettum, klöppum eða jarðföstum steinum og minningarmörk í kirkjugörðum,
h. haugar, dysjar og aðrir greftrunarstaðir úr heiðnum eða kristnum sið,
i. skipsflök eða hlutar þeirra.

Byggingararfur er skilgreindur í 4. gr. og teljast hús og önnur mannvirki og einstakir hlutar þeirra sem hafa menningarsögulegt, vísindalegt eða listrænt gildi til byggingaarfs þjóðarinnar:

a. stök hús eða hlutar þeirra og húsasamstæður, hvort sem er til íbúðar eða menningar- og atvinnustarfsemi í þéttbýli eða dreifbýli, húsaþyrpingar og götumyndir,
b. kirkjur og bænhús, ásamt tilheyrandi mannvirkjum, svo sem klukkuturnum, garðhleðslum og sáluhliðum, klaustur, samkomuhús, skólahús og nánasta umhverfi þeirra, aðrar opinberar byggingar, íþróttamannvirki og sundlaugar,
c. brýr og hvers konar samgöngumannvirki, virkjanir, stíflur, dælustöðvar og önnur orkumannvirki, hafnarmannvirki, vind- og vatnsmyllur, vitar, slippir, hjallar, manngerðir hellar og réttir.

Nánari ákvæði um verndun og varðveislu húsa og mannvirkja er að finna í 29. gr. laganna og samkvæmt henni eru öll hús og mannvirki sem eru 100 ára eða eldri friðuð:

Óheimilt er að raska friðuðum húsum og mannvirkjum, spilla þeim eða breyta, rífa þau eða flytja úr stað nema með leyfi Minjastofnunar Íslands.

Um verndun annarra húsa og mannvirkja sem ekki ná 100 ára aldri er kveðið á í 30. gr.:

> Eigendum húsa og mannvirkja sem ekki njóta friðunar en byggð voru 1925 eða fyrr, svo og forráðamönnum kirkna sem reistar voru 1940 eða fyrr, er skylt að leita álits hjá Minjastofnun Íslands með minnst sex vikna fyrirvara ef þeir hyggjast breyta þeim, flytja þau eða rífa.

Eitt markmið skráningar menningarminja; fornleifa, húsa og mannvirkja, er að koma í veg fyrir að þær verði fyrir raski eða skemmdum að nauðsynjalausu. Það er hagur þeirra sem stýra framkvæmdum að til sé yfirlit yfir menningaminjar á tilteknum svæðum og það fæst með skráningu minjanna.

Fornleifaskráning minnkar líkur á því að óvænt finnist fornleifar á svæðinu sem nauðsynlega verður að rannsaka. Björgunaruppgröftur sem unninn er vegna framkvæmda og undir þrýstingi frá framkvæmdaraðilum er ekki æskilegur frá sjónarmiði fornleifafræðinnar. Fornleifaskráning sameinar því hagsmuni framkvæmdaraðila og fræðigreinarinnar. Almennt er æskilegast að framkvæmdum sé beint frá minjastöðum, því að þeir sem standa fyrir meiriháttar framkvæmdum bera kostnað af fornleifarannsóknum sem nauðsynlegar reynast þeirra vegna, samanber 28. grein:

> Framkvæmdaraðili greiðir kostnað við þær rannsóknir á fornleifum sem Minjastofnun Íslands ákveður að séu nauðsynlegar vegna fyrirhugaðra framkvæmda. Við allar umfangsmiklar framkvæmdir skal sá sem fyrir þeim stendur bera kostnað af nauðsynlegum rannsóknum og vettvangsskráningu fornleifa.

2.2 Tilgangur og aðferðafræði skráningar menningarminja: fornleifa, húsa og mannvirkja

Borgarsögusafn Reykjavíkur heldur skrár yfir menningarminjar í Reykjavík, fornleifaskrá og húsaskrá, sem eru rafrænar skrár.

2.2.1 Fornleifaskrá Reykjavíkur

Fornleifaskrá Reykjavíkur var fyrst gefin út árið 1995 og þá voru um 200 minjastaðir skráðir. Stöðugt er unnið að endurskoðun hennar og nú (2013) eru um 2100 minjastaðir skráðir. Fornleifaskráning er í raun skilyrði þess að hægt sé að vinna markvisst að varðveislu fornleifa. Allar fornleifar eru skráðar í *Sarp* – menningarsögulegan gagnagrunn. Minjar eru skráðar eftir jörðum og þeirri jarðaskiptingu fylgt sem tíðkaðist um 1835-1845. Minjarnar fá þrískipt númer: í fyrsta lagi landsnúmer sem fasteignaskrá Þjóðskrár Íslands úthlutar, í öðru lagi jarðarnúmer úr Jarðabók Johnsens frá 1847 og í þriðja lagi hlaupandi tölu innan jarðarnúmersins. Á því rannsóknarsvæði sem hér um ræðir eru skráðar minjar í landi jarðarinnar Rauðará 181289.

Við skráningu menningarminja er sögu jarðanna gerð skil og varpað ljósi á þætti sem gefa upplýsingar um sögu byggðar og búskapar í nágrenninu. Þá er tegundum og hlutverki minja lýst. Ef minjar finnast ekki á yfirborði eru þær skráðar sem **heimild**, en á þeim stöðum eru líkur á því að minjar sé enn að finna í jörðu. Í lokin er vísað í þær heimildir sem hafa gefið tilefni til skráningar fornleifa.

Við skráningu minja við Fúlutjörn var rýnt í örnefnaskrár, kort og aðrar ritaðar heimildir, auk þess sem vettvangsskoðun fór fram. Eldri minjastaðir kunna að hafa raskast eða jafnvel eyðst vegna framkvæmda. Enn geta þó leynst í jörðu fornleifar og ætti því að sýna aðgát við jarðrask nálægt minjastöðum.

Við staðsetningu á minjum er gömlum kortum og loftmyndum varpað (þær strekktar) á gildandi skipulagsuppdrætti, sem sóttir eru í Landsupplýsingakerfi Reykjavíkurborgar (LUKR) og minjarnar hnitsettar í kerfinu ISN 93 sem punktar.[25] Minjarnar eru flokkaðar eftir aldri. Elstu minjarnar eru fornleifar í rauðum flokki og eru þær friðaðar. Yngri minjar eru merktar með gulum og grænum lit, en herminjar eru flokkaðar sérstaklega og merktar bláum lit. Aldur er áætlaður út frá útliti og upplýsingum um sögu byggðar.

Tafla 1 Minjaflokkar

Flokkur	Tegundir minja	Litur flokks
1	Fornleifar, minjar sem eru 100 ára eða eldri	Rauður
2	Minjar frá 1918-1930	Gulur
3	Minjar frá 1930 og yngri	Grænn
4	Herminjar frá 1940 og yngri	Blár

2.2.2 Húsaskrá Reykjavíkur

Húsaskrá Reykjavíkur er gagnagrunnur um hús í Reykjavík. Megintilgangurinn með skránni er að safna á einn stað upplýsingum um hús í Reykjavík og varpa ljósi á byggingararf borgarinnar. Í húsaskránni má meðal annars finna upplýsingar um byggingarár húsa, hönnuði, upprunalega gerð, byggingarefni húsa, helstu breytingar sem gerðar hafa verið á viðkomandi húsum og annað sem lýtur að sögu þeirra.

Húsaskráin byggir á margvíslegum frumgögnum svo sem brunavirðingum, gögnum byggingarnefndar Reykjavíkur, teikningum, kortum og ljósmyndum en einnig prentuðum heimildum og vettvangskönnunum. Skráin er góður grunnur fyrir rannsóknir á byggingarsögu Reykjavíkur, þar sem í henni eru upplýsingar um hús sem byggð hafa verið í Reykjavík í gegnum tíðina, einnig þau sem hafa verið rifin. Húsaskráin er lögð til grundvallar við gerð húsakannana og hefur að geyma upplýsingar um varðveislumat húsa, sem horft er til þegar unnið er deiliskipulag í þegar byggðum hverfum í borginni.

Brunavirðingar eru mikilvægar heimildir um hús í Reykjavík. Eftir að Reykjavík fékk inngöngu í Brunabótafélag danskra kaupstaða árið 1874 voru öll hús bæjarins virt til brunabóta. Þá var húsunum lýst mjög nákvæmlega og verðmæti þeirra metið og skráð. Þessar

[25] Borgarvefsjá. Vefslóð: http://borgarvefsja.is.

brunavirðingar veita mikilvægar upplýsingar um byggingarár húsa og breytingar sem gerðar hafa verið á þeim. Byggingarnefnd tók til starfa í Reykjavík árið 1839. Á Borgarskjalasafni Reykjavíkur eru varðveitt öll skjöl byggingarnefndar frá upphafi svo sem umsóknir um nýbyggingar og breytingar, leyfisveitingar nefndarinnar og umsagnir ýmissa aðila. Ennfremur má sjá í veðmálabókum hvernig hús hafa gengið kaupum og sölum í Reykjavík í aldanna rás.

Teikningar og ljósmyndir veita mikilsverðar upplýsingar þegar rannsökuð er byggingarsaga húsa og þróun byggðar. Hjá byggingarfulltrúa Reykjavíkur eru varðveittar allar teikningar af húsum í Reykjavík sem sótt hefur verið um samþykki fyrir. Ljósmyndir koma sér vel við athugun á ýmsum atriðum, t.d. því hvernig gluggar húsa hafa tekið breytingum í gegnum tíðina, en slíkar breytingar eru yfirleitt ekki skráðar í skjalleg gögn. Ljósmyndir af húsum í Reykjavík eru varðveittar á Ljósmyndasafni Reykjavíkur og Þjóðminjasafni Íslands. Kort og uppdrættir eru einnig mikilvægar heimildir um þróun byggðar og meðal þeirra sem gagnast við rannsóknir á sögu Reykjavíkur eru ýmis frumkort af Reykjavík frá 18., 19. og 20. öld, sem og kort mælingadeildar Reykjavíkurborgar og skipulagsuppdrættir. Prentaðar heimildir eru til fjölmargar um sögu Reykjavíkur. Þær koma allar að góðum notum við gerð húsaskrárinnar hvort sem um frásagnir samtíðarmanna er að ræða eða sögu sem skráð er af eftirkomendum.

Með skoðun og ljósmyndun á vettvangi er unnt að meta ástand viðkomandi húss eða svæðis og þannig næst jafnframt heildaryfirsýn yfir gerð og efnisnotkun. Umhverfislegt mat og þar með varðveislugildi húss byggir síðan á samanburði á núverandi ástandi og skjallegum upplýsingum um upphaflega gerð húss.

2.3 Fornleifaskrá og varðveislumat fyrir fornleifar og yngri minjar

Þar sem í dag eru lóðirnar Borgartún 29-36 var áður tún hjáleigunnar Fúlutjarnar eða Lækjarbakka (sjá mynd 2). Þessi jarðarskiki var byggður úr jörðinni Rauðará en landamerki á milli Laugarness og Rauðarár lágu um Fúlatjarnarlæk sem rann að mestu vestan við núverandi Kringlumýrarbraut.

Landsvæði þetta var væntanlega byggt upp úr 1850 eða fyrr, en samkvæmt manntali 1850 bjuggu þá 8 manns á Fúlutjörn. Bærinn keypti jörðina Rauðará árið 1886 og Fúlutjörn með. Árið 1887 keypti Halldór Kr. Friðriksson yfirkennari við Lærða skólann Fúlutjörn, en hann hafði leigt hana frá árinu áður. Hann hafði landið til ræktunar og búskapar.[26] Árið 1898 seldi Halldór skikann Jóni austanpósti Guðmundssyni og færði sig austur fyrir Fúlalæk að Kirkjubóli.[27] Á Fúlutjörn/Lækjarbakka var þá torfbær en Jón þessi byggði hesthús og hlöðu á skikanum árið 1900.[28] Vilhjálmur Bjarnason byggði svo íbúðarhús vestan við hesthúsið og hlöðuna árið 1906.[29]

[26] Þorgrímur Gestsson: *Mannlíf við Sund. Býlið, byggðin og borgin*, bls. 120.
[27] Þorgrímur Gestsson: *Mannlíf við Sund. Býlið, byggðin og borgin*, bls. 124.
[28] Borgarskjalasafn: Aðf. 735. Brunabótavirðingar 1900-1905. Fúlatjörn, brunavirðing dags. 08.11.1900 (brnr. 588).
[29] Borgarskjalasafn: Aðf. 736. Brunabótavirðingar 1905-1911. Fúlatjörn, brunavirðing dags. 13.08.1906 (brnr. 588).

Árið 1890 fékk Sturla Jónsson kaupmaður úthlutað 7-8 dagslátta spildu til túnræktar. Þessir skikar voru sunnan við tún Fúlutjarnar og voru nefndir *Kaupmannstúnin* og náðu suður að Laugavegi þar sem brú var yfir Fúlutjarnalæk.[30]

Til er uppdráttur dagsettur 1910, eftir Samúel Eggertsson, sem sýnir eystri hluta lands Rauðarár og austur fyrir Laugarnes. Á því korti eru dregin upp tún Fúlutjarnar. Þar er túngarðurinn merktur inn, auk annars garðs austan við nýja íbúðarhúsið. Gamli torfbær Fúlutjarnar/Lækjarbakka hefur þá líklega verið horfinn því hann er ekki merktur inn á uppdráttinn (sjá mynd 6).

Mynd 6 Hluti úr korti Samúels Eggertssonar frá árinu 1910 sem sýnir tún Fúlutjarnar og Kirkjubóls. Lækurinn á milli er Fúlutjarnarlækur.[31]

[30] Þorgrímur Gestsson: *Mannlíf við Sund. Býlið, byggðin og borgin*, bls. 119.

[31] Borgarsögusafn Reykjavíkur: Kortasafn. Hluti úr korti Samúels Eggertssonar af Reykjavík 1910: „Reykjavík. Mæling og uppdráttur 1910 gerður með tilliti til uppdráttar Reykjavíkur 1903“ (stærð 1:5000) eftir Landmælingardeild herforingjaráðsins og „Nágrenni Reykjavíkur og Hafnafjarðar“ (stærð 1:2500) eftir sömu.“ Afrit varðveitt á Borgarsögusafni Reykjavíkur.

2.3.1 Fornleifar í landi Rauðarár

Skráðar fornleifar á skipulagssvæðinu og í næsta nágrenni eru þrjár (sjá mynd 7).

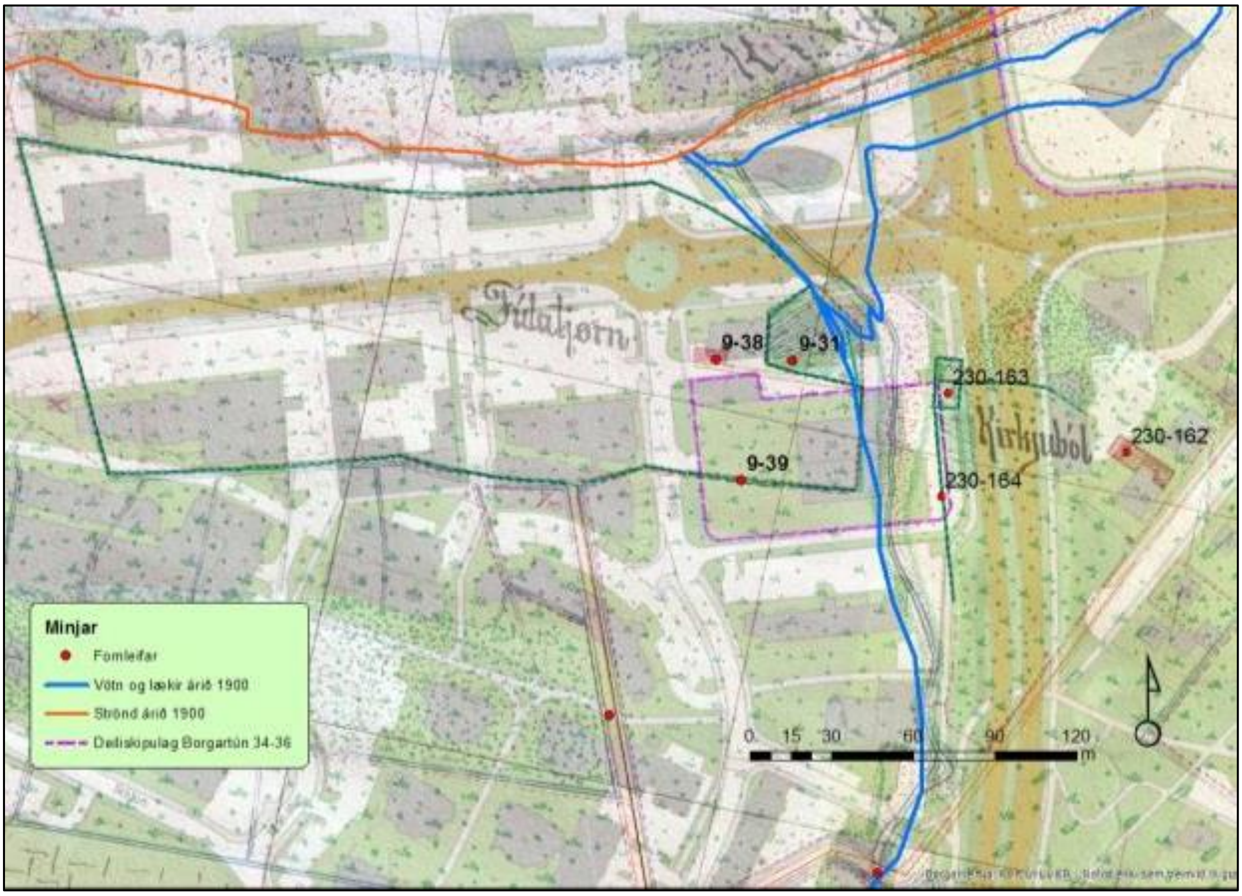

Mynd 7 Korti Samúels Eggertssonar varpað á grunn úr Landsupplýsingakerfi Reykjavíkur. Rauðir punktar sýna skráðar fornleifar.[32]

Rauðará 181289- 9-31

Númer	Heiti	Hlutverk	Tegund	Aldur	Hnit X	Hnit Y	Lengd m	Breidd m	Ástand	Horfin
9-31	Fúlatjörn, Lækjabakki	Torfbær	Heimild	1850 1907	359140	408008	7,8	4,5	Ómetið	Já

Staðhættir: Fúlatjörn/Lækjarbakki var þar sem í dag er lóðin Borgartún 32. Bærinn hefur verið byggður fyrir 1850 og trúlega rifinn eftir að nýtt íbúðarhús var byggt 1906.
Lýsing: Torfbærinn hefur verið ein burst, sem hefur snúið norður–suður, en inngangur var í vestur. Bærinn var hlaðinn úr torfi og grjóti. Á suðurgafli var standþil. Í bæ þessum voru tvö herbergi þiljuð og máluð. Þar var eldavél. Lengd bæjarins var 12 ½ alin, breidd 7 álnir, hæð í mæni 4 ½ alin.[33]

---

[32] Samsett kort: Kort af Reykjavík 2016 úr Landsupplýsingakerfi Reykjavíkur (LUKR). Borgarvefsjá. Vefslóð: http://lukr-01.reykjavik.is/borgarvefsja/. Sótt 20. júní 2017 – Borgarsögusafn Reykjavíkur: Kortasafn. Hluti úr kort Samúels Eggertssonar af Reykjavík 1910: „Reykjavík. Mæling og uppdráttur 1910 gerður með tilliti til uppdráttar Reykjavíkur 1903“ (stærð 1:5000) eftir Landmælingardeild herforingjaráðsins – Merkingar og kortavinnsla: Anna Lísa Guðmundsdóttir.
[33] Borgarskjalasafn: Aðf. 735. Brunabótavirðingar 1900-1905. Fúlatjörn, brunavirðing dags. 08.11.1900 (brnr. 588).

Mynd 8 Myndin er frá 1907-1908 og sér í gaflinn á torfbænum á miðri mynd, austan við húsið Fúlalæk/Lækjarbakka, sem var byggt á tímabilinu 1900-1906. Laugarnesspítali er í bakgrunni.[34]

Rauðará 181289- 9-38

Númer	Heiti	Hlutverk	Tegund	Aldur	Hnit X	Hnit Y	Lengd m	Breidd m	Ástand	Horfin
9-38	Fúlatjörn, Lækjabakki	Íbúðarhús	Heimild	1900-1970	359140	408008	11	7,1	Ómetið	Já

Staðhættir: Húsið stóð þar sem í dag er Borgartún 32 eða Hótel Cabin. Áður var Klúbburinn á þessari lóð, austan við þann stað þar sem þetta hús stóð. Austurendi hússins var byggður árið 1900 og hýsti hesthús og hlöðu en vestari endinn var íbúðarhús byggt 1906. Seinna var byggð viðbygging fyrir framan húsið. Húsið Fúlatjörn/Lækjarbakki hefur verið rifið um 1970.
Lýsing: Húsið var byggt í tvennu lagi. Árið 1900 var austurhluti þess byggður hesthús og hlaða; lengd 10 álnir, breidd 11 ½ alin (þ.e. 6,3 x 7,2 m), hæð 5 ¾ áln. . Íbúðarhús var reist vestan við hesthúsið og hlöðuna árið 1906; lengd 8 álnir, breidd 11 ¼ alin (þ.e. 4,8 x 7,1 m), hæð 4 1/3 álnir. Þar voru tvö herbergi og eldhús. Kjallari var undir öllu húsinu. Í því voru tveir ofnar og ein eldavél. Alls hefur húsið hefur verið um 11 x 7 m að stærð (sjá mynd 9).[35]

Mynd 9 Íbúðarhúsið á Fúlutjörn/Lækjarbakka árið 1950-57.[36]

[34] Ljósmyndari ókunnur. Ljósmyndasafn Reykjavíkur: Aðf 2006-13-8 (hluti úr myndinni).
[35] Borgarskjalasafn: Aðf. 736. Brunabótavirðingar 1900-1905. Fúlatjörn, brunavirðing dags. 13.08.1906 (brnr. 588).
[36] Ljósmyndari Andrés Kolbeinsson. Ljósmyndasafn Reykjavíkur: AKO 006 051 5-5.

Rauðará 181289- 9-39

Númer	Heiti	Hlutverk	Tegund	Aldur	Hnit X	Hnit Y	Lengd m	Breidd m	Ástand	Horfin
9-39	Fúlatjörn, Lækjarbakki	Túngarður	Heimild	1910-1955	359149	407964	790	2	Ómetið	Að mestu

Staðhættir: Túngarðar Fúlutjarnar voru þar sem í dag eru lóðirnar Borgatún 29-36. Garðarnir eru merktir inn á kort Samúels Eggertssonar frá 1910 (sjá mynd 6). Auk þess sjást þeir á mynd frá árinu 1944 (sjá mynd 10).
Lýsing: Garðarnir hafa verið steinhlaðnir. Þeir eru horfnir að yfirborði, en hluti af þeim gæti verið í jörðu á lóð Borgartúns 34-36.

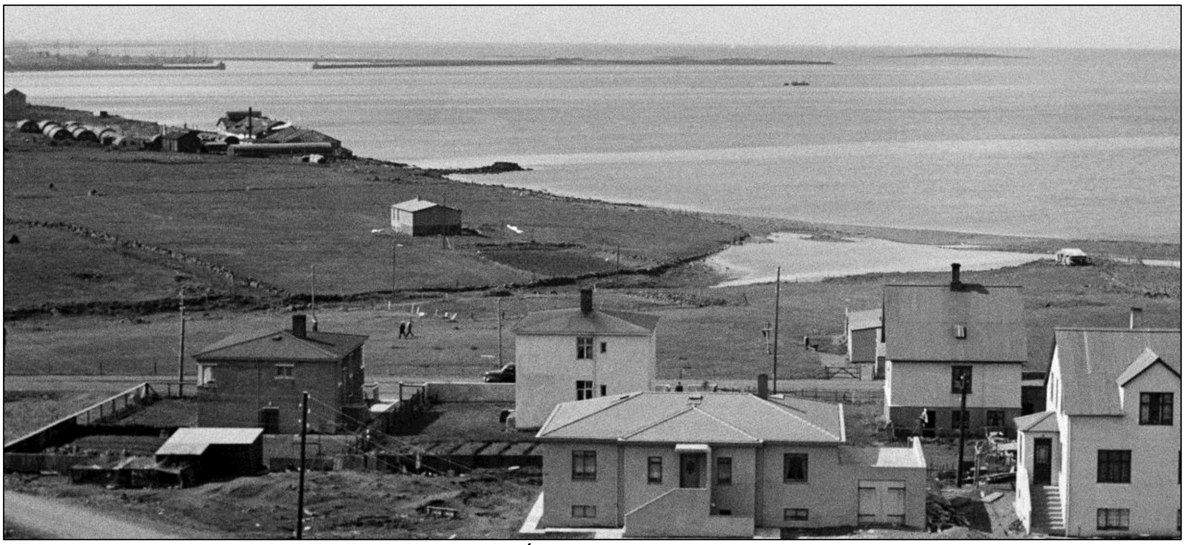

Mynd 10 Fúlatjörn eða Lækjarbakki árið 1944. Í baksýn má sjá braggahverfið Camp Defensor og túngarða Fúlutjarnar. Nær eru hús við Laugarnesveg og Hrísateig.[37]

Laugarnes 181165-230 16

Númer	Heiti	Hlutverk	Tegund	Aldur	Hnit X	Hnit Y	Lengd m	Breidd m	Ástand	Horfin
230-163	Kirkjuból	Garður	Heimild	1889 - 1950	359223	407958	18	9	Ómetið	Já

Staðhættir: Garðar Kirkjubóls voru á austurbakka Fúlutjarnarlækjar, þar sem í dag er lóð Borgartúns 34-36.
Lýsing: Kálgarðarnir voru tveir, 18 x 9m að stærð, og umhverfis þá var steinhlaðinn garður (sjá mynd 11).

Laugarnes 181165-230 16

Númer	Heiti	Hlutverk	Tegund	Aldur	Hnit X	Hnit Y	Lengd m	Breidd m	Ástand	Horfin
230-164	Kirkjuból	Túngarður	Heimild	1898 - 1950	359223	407958	82	2	Ómetið	Að hluta

Staðhættir: Túngarður Kirkjubóls voru á austurbakka Fúlutjarnarlækjar, þar sem í dag er lóð Borgartún 34-36.
Lýsing: Garðurinn hefur verið hlaðinn úr grjóti og um 80 m langur (sjá mynd 11).

[37] Ljósmyndari Sigurhans Vignir. Ljósmyndasafn Reykjavíkur: VIG ÁBS 026 1-2.

Mynd 11 Túngarður og kálgarðar Kirkjubóls voru þar sem í dag er lóðin Borgartún 34-36.[38]

2.3.2 Niðurstöður

Um austurhluta lóðarinnar Borgartúns 34-36 rann áður *Fúlutjarnarlækur*. Vestan við hann voru áður tún Fúlutjarnar og Kaupmannstúnið. Tún Fúlutjarnar var afgirt með steinhlöðnum túngarði (9-39) og eru hugsanlega leifar af honum inni á þessari lóð. Norðan við lóðina var bæjarstæði Fúlutjarnar/Lækjarbakka (9-38 og 9-31). Austan megin við Fúlutjarnarlæk, austast á umræddri lóð, voru túngarður (230-164) og kálgarðar (230-163) Kirkjubóls. Hugsast getur að leifar þeirra séu enn í jörðu. Leita skal álits Minjastofnunar Íslands um hugsanlegar kvaðir vegna skráðra fornleifa sem kunna að vera á lóðinni.

[38] Samsett kort: Kort af Reykjavík 2016 úr Landsupplýsingakerfi Reykjavíkur (LUKR). Borgarvefsjá. Vefslóð: http://lukr-01.reykjavik.is/borgarvefsja/. Sótt 20. júní 2017 – Borgarsögusafn Reykjavíkur: Kortasafn. Hluti úr kort Samúels Eggertssonar af Reykjavík 1910: „Reykjavík. Mæling og uppdráttur 1910 gerður með tilliti til uppdráttar Reykjavíkur 1903“ (stærð 1:5000) eftir Landmælingardeild herforingjaráðsins – Merkingar og kortavinnsla: Anna Lísa Guðmundsdóttir.

2.4 Húsakönnun

Byggða- og húsakannanir eru „byggingarlistaleg og menningarsöguleg skoðun, könnun, greining, úttekt, skráning og mat bæjarumhverfis og einstakra húsa, studd sagnfræðilegri könnun nauðsynlegra frumheimilda.“[39] Í húsakönnun tekur varðveislumat til eftirtalinna þátta: byggingarlistar, menningarsögulegs gildis, umhverfisgildis og upprunalegrar gerðar húss og færð skulu rök fyrir varðveislugildi.[40] Tilgangur húsakannana er að tryggja að ákvarðanir sem varða breytingar á byggð eða einstökum húsum séu teknar af þekkingu á því gildi sem þau hafa fyrir umhverfi, sögu og byggingarlist.

Þessi húsakönnun er unnin vegna gerðar deiliskipulags á svæði sem afmarkast af lóðarmörkum Borgartúns 34-36. Í húsakönnuninni er fjallað um öll mannvirkin á lóðinni.

Á svæðinu standa í dag alls fjögur hús og mannvirki sem öll voru byggð til að hýsa atvinnustarfsemi sem tengdist vélum og bifreiðum. Öll eru þau steinsteypt. Undir Borgartún 34 falla þrjú mannvirki; einlyft verkstæðisbygging með skáburstaþaki sem reist var 1958 og fjögurra hæða bygging sem reist var árið 1978 og hýsir verkstæði, skrifstofur og gistiheimili, ásamt bílskýli í norðvesturhorni lóðarinnar sem reist var um sama leyti. Borgartún 36 var reist árið 1964 og hýsti upphaflega Vélsmiðju Ögmundar Jónassonar.

Hér fer á eftir skrá yfir ofangreind hús.

[39] Minjastofnun Íslands: „Leiðbeiningar um gerð byggða- og húsakannana“.
[40] Minjastofnun Íslands: „Leiðbeiningar um gerð byggða- og húsakannana“.

2.4.1 Húsaskrá Reykjavíkur: Borgartún 34 - 36

Fyrsti eigandi Vélsmiðjan Afl hf.

Hönnun Aðalsteinn Richter arkitekt

Upphafleg notkun Vélsmiðja

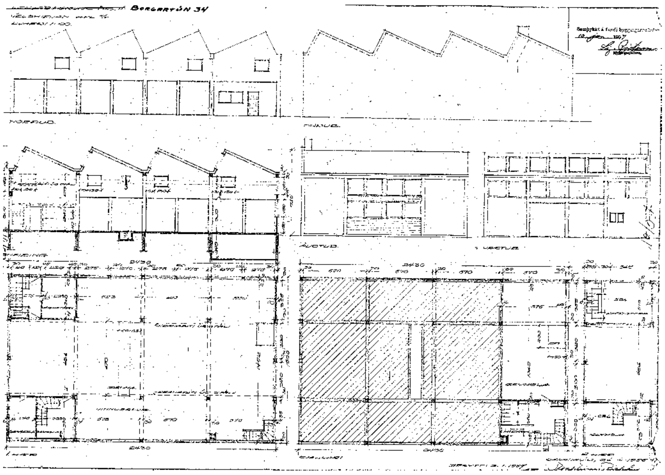

Upphafleg gerð

		Útlit	Helstu breytingar	Hönnuðir breytinga
Tegund	Steinsteypt	Einlyft		
Klæðning	Múrsléttað			
Þakgerð	Skáburstir			
Þakklæðning	Bárujárn			
Undirstöður	Steinsteyptar			

Saga

Vélsmiðjan Afl lét reisa þessa einföldu skemmu með skáburstaþaki árið 1958 eftir teikningum Aðalsteins Richter en Guðmundur Jónasson hf. festi kaup á húsinu árið 1961 og flutti höfuðstöðvar sínar þangað. Á árunum 1976-1979 var reist bygging framan við skemmuna með kjallara og þremur hæðum (mhl. 2) eftir teikningum Kristins Sveinbjörnssonar byggingarfræðings sem hýsti verkstæði og skrifstofur fyrirtækisins ásamt gistiheimili. Um leið var reist bílskýli (mhl. 2) í norðvesturhorni lóðarinnar. Nokkrum árum síðar var fjórða hæðin byggð ofan á húsið með fleiri gistiplássum.

Varðveislumat:

Byggingarstíll: Einföld verkstæðisbygging, skemma með skáburstaþaki.

Menningarsögulegt gildi: Lágt. Tengist sögu ferðaþjónustu á Íslandi.

Umhverfisgildi: Lágt

Upprunaleg gerð: Húsið er mjög upprunalegt að gerð

Varðveislugildi: **Ekki er gerð tillaga um sérstök verndunarákvæði.**

Fyrsti eigandi Guðmundur Jónasson hf. **Hönnun** Kristinn Sveinbjörnsson byggingafræðingur **Upphafleg notkun** Skrifstofa

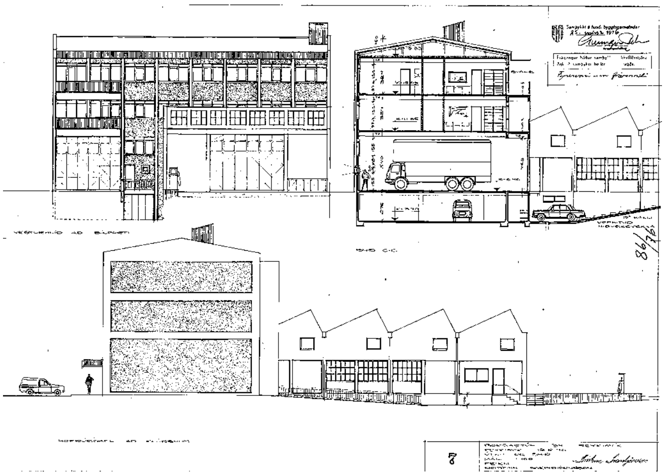

Upphafleg gerð		**Útlit**	**Helstu breytingar**	**Hönnuðir breytinga**
Tegund	Steinsteypt	Þrílyft	1987 Hækkun	Kristinn Sveinbjörnsson bfr.
Klæðning	Múrsléttað	Kjallari		
Þakgerð	Mænisþak			
Þakklæðning				
Undirstöður	Steinsteyptar			

Saga

Húsið lét Guðmundur Jónasson reisa við verkstæðisbyggingu sem fyrir var á lóðinni og fyrirtækið Guðmundur Jónasson hf. hafði fjárfest í árið 1961.

Í kjallara og á jarðhæð nýja hússins var verkstæði, á annarri hæð voru skrifstofur fyrirtækisins og á þriðju og síðar fjórðu hæðinni var rekið gistiheimili. Kristinn Sveinbjörnsson byggingafræðingur teiknaði einnig bílskýli sem reist var á sama tíma vestar á lóðinni.

Varðveislumat:

Byggingarstíll: Skrifstofu- og atvinnuhúsnæði af einfaldri gerð.

Menningarsögulegt gildi: Lágt. Tengist sögu ferðaþjónustu á Íslandi

Umhverfisgildi: Lágt.

Upprunaleg gerð: Húsin eru mjög upprunaleg að gerð.

Varðveislugildi: **Ekki er gerð tillaga um sérstök verndunarákvæði.**

Byggingarár 1978

Borgartún 34 (mhl. 3)

Fyrsti eigandi Guðmundur Jónasson hf.

Hönnun Kristinn Sveinbjörnsson byggingafræðingur

Upphafleg notkun Bílgeymsla

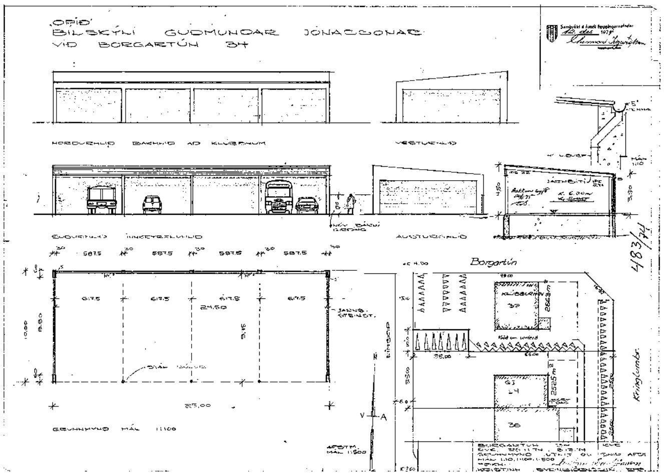

Upphafleg gerð		**Útlit**	**Helstu breytingar**	**Hönnuðir breytinga**
Tegund	Steinsteypt	Einlyft		
Klæðning	Múrsléttað			
Þakgerð	Skáþak(skúrþak)			
Þakklæðning	Bárujárn			
Undirstöður	Steinsteyptar			

Saga

Bílskýlið var reist um svipað leyti og framhúsið við Kringlumýrarbraut (mhl. 2).

Varðveislumat:

Byggingarstíll: Einfalt bílskýli

Menningarsögulegt gildi: Lágt. Tengist sögu ferðaþjónustu á Íslandi.

Umhverfisgildi: Lágt

Upprunaleg gerð: Mjög upprunalegt

Varðveislugildi: **Ekki er gerð tillaga um sérstök verndunarákvæði.**

Byggingarár **1964** **Borgartún 36**

Fyrsti eigandi Vélsmiðja Ögmundar Jónassonar

Hönnun Þorleifur Eyjólfsson arkitekt

Upphafleg notkun Bílgeymsla

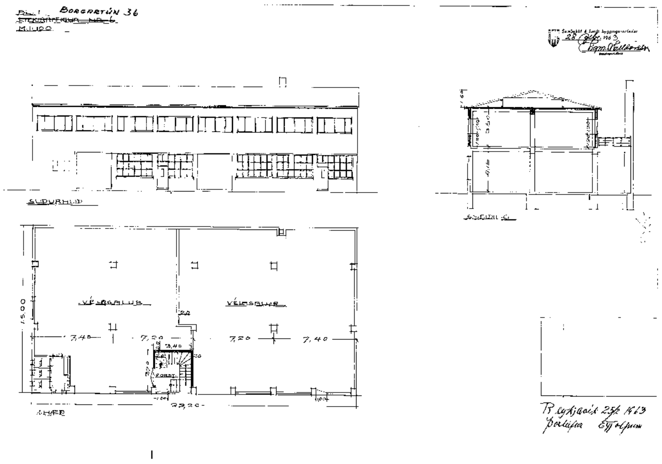

Upphafleg gerð		**Útlit**	**Helstu breytingar**		**Hönnuðir breytinga**	
Tegund	Steinsteypt	Einlyft	1963	Hækkun	Þorleifur Eyjólfsson	arkitekt
Klæðning	Múrsléttað					
Þakgerð	Mænisþak					
Þakklæðning	Bárujárn					
Undirstöður	Steinsteyptar					

Saga

Til eru teikningar eftir Þorleif sem sýna annars vegar einlyft hús og hinsvegar tvílyft en jarðhæðin er svipuð að útliti á báðum teikningunum. Óljóst er hvort fyrst var byggð ein hæð og svo önnur ofan á eða hvort báðar voru reistar í einu.

Einnig eru til teikningar frá 1986 sem sýna tillögur að öðru framhúsi meðfram Kringlumýrarbraut, austan við Borgartún 36 og í framhaldi af Borgartúni 34. Ekkert varð úr byggingu þess.

Varðveislumat:

Byggingarstíll: Einföld verkstæðisbygging

Menningarsögulegt gildi: Lágt

Umhverfisgildi: Lágt

Upprunaleg gerð: Mjög upprunalegt

Varðveislugildi: **Ekki er gerð tillaga um sérstök verndunarákvæði.**

2.4.2. Varðveislumat fyrir hús og mannvirki

Við mat á varðveislugildi byggðar eru metnir fjórir þættir: *Listrænt gildi (byggingarlist), menningarsögulegt gildi, umhverfisgildi og upprunaleg gerð.* Varðveislugildi húsa byggist síðan á innbyrðis mati á vægi hvers þáttar og vega þar þyngst gildi byggingarlistar, menningarsögu og umhverfis.

Við mat á varðveislugildi húsa og mannvirkja er stuðst við Húsverndarskrá Reykjavíkur sem gefin var út sem þemahefti með *Aðalskipulagi Reykjavíkur 1996-2016*[1] og endurskoðun á varðveisluflokkum Húsverndarskrár Reykjavíkur sem birt er sem fylgiskjal með *Aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030.*[2]

Varðveisluflokkarnir eru:

BLÁR FLOKKUR: *Friðlýst hús og mannvirki.*
Hús friðlýst samkvæmt 5. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012, sem segir:
„Friðlýsing fornleifa, húsa og mannvirkja getur falið í sér kvöð sem þinglýst er á fasteign og hefur þann tilgang að tryggja sem best varðveislu menningarminja.“
Á skrá er getið hvaða hluti byggingar er friðaður og friðunarár. Hús sem friðuð voru samkvæmt eldri lögum teljast nú friðlýst.

FJÓLUBLÁR FLOKKUR: *Friðuð hús.*
Hús friðuð samkvæmt aldursákvæði 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012, sem segir:
„Öll hús og mannvirki sem eru 100 ára eða eldri eru friðuð.“

RAUÐUR FLOKKUR: *Einstök hús, húsaraðir og götumyndir* sem lagt er til að vernda með hverfisvernd[3] í deiliskipulagi vegna byggingarlistarlegrar, menningarsögulegrar og/eða umhverfislegrar sérstöðu þeirra.[4]

GULUR FLOKKUR: *Samstæður húsa og heildir* sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi vegna umhverfislegrar sérstöðu þeirra.[5]

APPELSÍNUGULUR FLOKKUR: *Hús byggð 1925 eða fyrr og kirkjur reistar 1940 eða fyrr.*
Hús sem falla undir ákvæði 30. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012, sem segir:

---

[1] *Húsvernd í Reykjavík, svæðið innan Hringbrautar / Snorrabrautar.*
[2] *Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030.* C-hluti. Fylgiskjöl. Borgarverndarstefna. Vefslóð: http://reykjavik.is/thjonusta/adalskipulag-reykjavikur → Val úr lista: C-hluti. Fylgiskjöl → Pdf.skjal, bls. 334.
[3] Hverfisvernd byggir á 2. gr. skipulagslaga 2010 nr.123/22. september en þar segir: *„Hverfisvernd:* Ákvæði í svæðis-, aðal- eða deiliskipulagi um verndun sérkenna eldri byggðar, annarra menningarsögulegra minja eða náttúruminja“. *Skipulagslög 2010 - nr. 123 - 22. september*. Tóku gildi 1. janúar 2011.
[4] Núverandi rauður flokkur kemur í stað eftirfarandi eldri flokka: **Rauður** flokkur: Byggingar sem lagt er til að friða; **Grænn** flokkur: Verndun 20. aldar bygginga; **Dökkgulur** flokkur: Verndun götumynda, húsaraða og húsa með umhverfisgildi. Sjá *Húsvernd í Reykjavík, svæðið innan Hringbrautar / Snorrabrautar.*
[5] Núverandi gulur flokkur kemur í stað eftirfarandi eldri flokka: **Ljósgulur** flokkur: Byggðamynstur sem lagt er til að vernda; **Milligulur** flokkur: Svæði sem lagt er til að vernda. Sjá *Húsvernd í Reykjavík, svæðið innan Hringbrautar / Snorrabrautar.*

„Eigendum húsa og mannvirkja sem ekki njóta friðunar en byggð voru 1925 eða fyrr, svo og forráðamönnum kirkna sem reistar voru 1940 eða fyrr, er skylt að leita álits hjá Minjastofnun Íslands með minnst sex vikna fyrirvara ef þeir hyggjast breyta þeim, flytja þau eða rífa.“

Staðgreinireitur 1.232 – Borgartún 34-36
Til umfjöllunar er deiliskipulagssvæðið Borgartún 34-36. Svæðið afmarkast af lóðarmörkum sameinaðrar lóðar Borgartúns 34 og 36 sem er innan staðgreinireits 1.232 í Reykjavík (sjá afmörkun svæðisins á mynd 1, bls. 4).

Húsin hafa lengst af verið í eigu Guðmundar Jónassonar hf ferðaþjónustufyrirtækis en stofnandi þess, Guðmundur Jónasson, var frumkvöðull í hálendisferðum á jeppum og rútum. Eldri húsin á lóðinni voru upphaflega reist sem vélsmiðjur en síðar löguð að starfsemi Guðmundar Jónassonar hf. en fyrirtækið lét síðar reisa bílskýli og nýbyggingu undir verkstæði, skrifstofur og gistiheimili.

HÚSVERNDARSKRÁ REYKJAVÍKUR
Varðveislumat húsa og mannvirkja á lóð Borgartúns 34 - 36:[6]

Ekki er gerð tillaga um sérstök verndunarákvæði fyrir húsin á lóðinni.

[6] Byggingarár eru samkvæmt Fasteignaskrá.

Heimildaskrá

Óprentaðar heimildir:

Borgarskjalasafn (BsR):

Aðf. 735. Brunabótavirðingar 1900-1905. Fúlatjörn, brunavirðing dags. 08.11.1900 (brnr. 588).

Aðf. 736. Brunabótavirðingar 1905-1911. Fúlatjörn, brunavirðing dags. 13.08.1906 (brnr. 588).

Borgarsögusafn Reykjavíkur:

Húsaskrá Reykjavíkur.

Kortasafn.

Ljósmyndasafn Reykjavíkur: Ljósmyndir úr safneign.

Minjastofnun Íslands:

Leiðbeiningar um gerð byggða- og húsakannana. Óútgefið leiðbeiningarit. Húsafriðunarnefnd 2009.

Skjalaver Reykjavíkurborgar:

Teikningasafn Byggingarfulltrúans í Reykjavík.

Aðaluppdrættir.

Skipulagsuppdrættir:

Kirkjutúnsreitur, sþ. 11.01.2000. Sótt 22.06.2017.

Borgartún 34 og 36, sþ. 21.01.2003. Sótt 22.06.2017.

Borgartún 34 og 36, sþ. 02.06.2004. Sótt 22.06.2017.

Prentaðar heimildir:

Aðalskipulag Reykjavíkur 1962-1983. Reykjavíkurborg, 1966.

Árni Óla: „Nafngiftir gatna í Reykjavík". Skuggsjá Reykjavíkur. Sögukaflar. Reykjavík 1961, bls. 279-280.

Helga Maureen Gylfadóttir, Anna Lísa Guðmundsdóttir, Gunnþóra Guðmundsdóttir, María Gísladóttir, Sigurlaugur Ingólfsson, Guðný Gerður Gunnarsdóttir. *Byggðakönnun. Borgarhluti 4 – Laugardalur*. Skýrsla nr. 162 í skýrsluröð Borgarsögusafns Reykjavíkur. Reykjavík 2013.

Drífa Kristín Þrastardóttir, Anna Lísa Guðmundsdóttir, Gunnþóra Guðmundsdóttir, María Gísladóttir, Helga Maureen Gylfadóttir og Guðný Gerður Gunnarsdóttir. *Byggðakönnun. Borgarhluti 3 - Hlíðar*. Skýrsla nr. 163 í skýrsluröð Borgarsögusafns Reykjavíkur. Reykjavík 2014.

Eggert Þór Bernharðsson: *Undir bárujárnsboga. Braggalíf í Reykjavík 1940-1970.* Reykjavík 2000.

Lög um menningarminjar – nr. 80 – 29. júní 2012. Tóku gildi 1. janúar 2013.

Morgunblaðið 6. desember 1940, bls. 6.

Páll Líndal: *Reykjavík, Sögustaður við Sund*, 1. bindi (A-G) og 2. bindi (H-P). Reykjavík 1991 og 1987.

Skipulagslög 2010 - nr. 123 - 22. september. Tóku gildi 1. janúar 2011.

Vísir, 16. ágúst 1952, bls. 1 og 7.

Þorgrímur Gestsson: *Mannlíf við Sund*. *Býlið, byggðin og borgin*. Reykjavík 1998.

Rafrænar heimildir:

Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030. B-hluti. Skipulag borgarhluta. Laugardalur, borgarhluti 4. Vefslóð: http://reykjavik.is/thjonusta/adalskipulag-reykjavikur → Val úr lista: B-hluti. → Pdf.skjal, bls. 258.

Borgarvefsjá. Vefslóð: http://lukr-01.reykjavik.is/borgarvefsja/.

Jón Ingvar Kjaran: *Höfðaborgin, úrlausn á húsnæðisvanda fimmta áratugarins?*. Sagnir ´98. Tímarit um söguleg efni. 19. árgangur. 1998.Reykjavík. Bls.48-55 Vefslóð: https://sagnir.hi.is/ → Sagnir ´98. Bls. 48-55.

Teikningavefur Reykjavíkurborgar. Vefslóð: http://skjalasafn.reykjavik.is/fotoweb → Söfn: Skipulagsuppdrættir; Aðaluppdrættir.

Tímarit.is. Vefslóð: http://timarit.is/.

Vefur Alþingis. Vefslóð: http://www.althingi.is/ → Lagasafn.

Vefur Þjóðskrár Íslands. Vefslóð: http://www.skra.is/ → Fasteignaskrá → Leit í fasteignaskrá.

Skýrslur Borgarsögusafns Reykjavíkur

133 Drífa Kristín Þrastardóttir og Guðný Gerður Gunnarsdóttir: *Húsakönnun. Kringlan, Listabraut, Kringlumýrarbraut, Miklabraut.* Rvk. 2006.

134 Helga Maureen Gylfadóttir og Guðný Gerður Gunnarsdóttir: *Húsakönnun. Lindargata 50 – 62.* Rvk. 2007.

135 Drífa Kristín Þrastardóttir og Guðný Gerður Gunnarsdóttir: *Húsakönnun. Seljavegur, Ánanaust, Holtsgata, Vesturgata.* Rvk. 2007.

136 Anna Lísa Guðmundsdóttir: *Fornleifaskráning vegna tvöföldunar Suðurlandsvegar frá gatnamótum við Vesturlandsveg austur fyrir Rauðavatn*. Rvk. 2007.

137 Drífa Kristín Þrastardóttir og Guðný Gerður Gunnarsdóttir: *Húsakönnun. Skólavörðustígur, Kárastígur, Frakkastígur.* Rvk. 2007.

138 Helga Maureen Gylfadóttir og Guðný Gerður Gunnarsdóttir: *Húsakönnun. Baldursgata, Þórsgata, Njarðargata, Freyjugata.* Rvk. 2008.

139 Anna Lísa Guðmundsdóttir: *Mat á umhverfisáhrifum Sundabrautar 2. áfanga. Fornleifar á framkvæmdasvæðinu.* Rvk. 2008.

140 Drífa Kristín Þrastardóttir, Helga Maureen Gylfadóttir og Guðný Gerður Gunnarsdóttir: *Húsakönnun. Grímsstaðaholtið og nágrenni.* Rvk. 2008.

141 Anna Lísa Guðmundsdóttir: *Fornleifaskráning vegna gerðar Hallsvegar-Úlfarsfellsvegar.* Rvk. 2008.

142 Helga Maureen Gylfadóttir og Guðný Gerður Gunnarsdóttir: *Húsakönnun. Túngata, Hofsvallagata, Hávallagata, Bræðraborgarstígur.* Rvk. 2008.

143 Drífa Kristín Þrastardóttir og Guðný Gerður Gunnarsdóttir: *Húsakönnun. Urðarstígur, Njarðargata, Bergstaðastræti, Baldursgata.* Rvk. 2008.

144 Drífa Kristín Þrastardóttir, Helga Maureen Gylfadóttir og Guðný Gerður Gunnarsdóttir: *Húsakönnun. Skólavörðustígur, Njarðargata, Þórsgata, Baldursgata, Lokastígur, Týsgata.* Rvk. 2009.

145 Anna Lísa Guðmundsdóttir: *Fornleifaskráning Þormóðsstaða.* Rvk. 2009.

146 Drífa Kristín Þrastardóttir og Guðný Gerður Gunnarsdóttir: *Húsakönnun. Örfirisey og Grandinn*. Rvk. 2009.

147 Anna Lísa Guðmundsdóttir: *Fornleifaskráning. Örfirisey og Grandinn.* Rvk. 2009.

148 Helga Maureen Gylfadóttir og Guðný Gerður Gunnarsdóttir: *Húsakönnun. Samtún, Nóatún, Miðtún, Hátún, Höfðatún*. Rvk. 2009.

149 Guðfinna Ósk Erlingsdóttir og Bragi Bergsson: *Húsakönnun. Hagamelur, Hofsvallagata, Hringbraut, Furumelur*. Rvk. 2009.

150 Drífa Kristín Þrastardóttir og Guðný Gerður Gunnarsdóttir: *Húsakönnun. Laugarnesvegur, Sundlaugavegur, Laugalækur, Hrísateigur, Otrateigur*. Rvk. 2009.

151 Helga Maureen Gylfadóttir, Drífa Kristín Þrastardóttir, Pétur H. Ármannsson: *Húsakönnun. Vogahverfi.* Rvk. 2010.

152 Anna Lísa Guðmundsdóttir: *Fornleifaskráning vegna tvöföldunar Suðurlandsvegar frá gatnamótum við Vesturlandsveg austur að Hólmsá*. Rvk. 2010.

153 Margrét Björk Magnúsdóttir: *Fornleifaskráning jarðarinnar Ártúns á Kjalarnesi*. Rvk. 2010.

154 Drífa Kristín Þrastardóttir, Helga Maureen Gylfadóttir og Guðný Gerður Gunnarsdóttir: *Húsakönnun. Vesturvallagata, Sólvallagata, Framnesvegur, Holtsgata.* Rvk. 2010.

155 Anna Lísa Guðmundsdóttir: *Fornleifaskráning Landspítalalóðar.* Rvk. 2011.

156 Helga Maureen Gylfadóttir og Guðný Gerður Gunnarsdóttir: *Húsakönnun. Grundarstígur, Skálholtsstígur, Þingholtsstræti, Spítalastígur.* Rvk. 2011.

157 Guðný Gerður Gunnarsdóttir, Anna Lísa Guðmundsdóttir, Drífa Kristín Þrastardóttir. *Ingólfstorg og nágrenni. Skrá yfir fornleifar og hús í vesturhluta Kvosar*. Rvk. 2011

158 Anna Lísa Guðmundsdóttir: *Þéttbýlismyndun í Reykjavík á 18. öld. Samanburður ritheimilda og fornleifa*. Rvk. 2011.

159 Margrét Björk Magnúsdóttir: *Rannsókn á seljum í Reykjavík*Rvk. 2011.

160 Anna Lísa Guðmundsdóttir og Sverrir Snævar Jónsson: *Fornleifaskráning og jarðsjármælingar í miðbæ Reykjavíkur.* Rvk. 2012.

161 Helga Maureen Gylfadóttir, Anna Lísa Guðmundsdóttir og Guðný Gerður Gunnarsdóttir: *Vatnsmýri, Seljamýri, Öskjuhlíð. Byggðakönnun. Fornleifaskrá og húsakönnun*. Rvk. 2013.

162 Anna Lísa Guðmundsdóttir, Helga Maureen Gylfadóttir, Gunnþóra Guðmundsdóttir, María Gísladóttir, Sigurlaugur Ingólfsson og Guðný Gerður Gunnarsdóttir: *Byggðakönnun. Borgarhluti 4 – Laugardalur*. Rvk. 2013.

163 Drífa Kristín Þrastardóttir, Anna Lísa Guðmundsdóttir, Helga Maureen Gylfadóttir, Gunnþóra Guðmundsdóttir, María Gísladóttir og Guðný Gerður Gunnarsdóttir: *Byggðakönnun. Borgarhluti 3 – Hlíðar*. Rvk. 2013.

164 Drífa Kristín Þrastardóttir, Anna Lísa Guðmundsdóttir, Gunnþóra Guðmundsdóttir, María Gísladóttir, Helga Maureen Gylfadóttir og Guðný Gerður Gunnarsdóttir: *Byggðakönnun. Borgarhluti 5 – Háaleiti*. Rvk. 2014.

165 Bragi Bergsson: *Almenningsgarðar í Reykjavík*. Rvk. 2014.

166 Drífa Kristín Þrastardóttir, Margrét Björk Magnúsdóttir og Anna Lísa Guðmundsdóttir: *Arnarholt á Kjalarnesi. Byggðakönnun. Fornleifaskrá og húsakönnun*. Rvk. 2014.

167 Anna Lísa Guðmundsdóttir, Drífa Kristín Þrastardóttir og Margrét Björk Magnúsdóttir: *Vallá á Kjalarnesi. Byggðakönnun. Fornleifaskrá og húsakönnun*. Rvk. 2014.

168 Margrét Björk Magnúsdóttir: *Framkvæmdareftirlit á bæjarstæði Breiðholts*. Rvk. 2014.

169 Anna Lísa Guðmundsdóttir: *Fornleifaskráning Stórasels*. Rvk. 2014.

170 Anna Lísa Guðmundsdóttir og Drífa Kristín Þrastardóttir: *Skrauthólar á Kjalarnesi. Byggðakönnun. Fornleifaskrá og húsakönnun*. Rvk. 2015.

171 Drífa Kristín Þrastardóttir, Anna María Bogadóttir, Anna Lísa Guðmundsdóttir: *Vogabyggð. Svæði 1-3. Byggðakönnun. Fornleifaskrá og húsakönnun*. Rvk. 2015.

172 Margrét Björk Magnúsdóttir, Anna Lísa Guðmundsdóttir: *Framkvæmdareftirlit vegna viðhalds á Árbæ 2015*. Rvk. 2015.

173 Anna Lísa Guðmundsdóttir, Anna María Bogadóttir: *Kirkjusandur. Borgartún 41 og Kirkjusandur 2. Byggðakönnun. Fornleifaskrá og húsakönnun*. Rvk. 2016.

174 Anna Lísa Guðmundsdóttir: *Kirkjugarður í landi Lambhaga við Úlfarsfell. Fornleifaskráning*. Rvk. 2016.

175 María Gísladóttir: *Húsakönnun. Kennaraháskólareitur.* Rvk. 2016

176 Drífa Kristín Þrastardóttir: *Húsakönnun. Keilugrandi, Boðagrandi, Fjörugrandi.* Rvk. 2016.

177 Anna Lísa Guðmundsdóttir: *Fornleifaskráning. Grundarstígsreitur*. Rvk. 2016.

178 Anna Lísa Guðmundsdóttir: *Hafnarstræti frá Pósthússtræti að Tryggvagötu. Fornleifaskráning*. Rvk. 2017.

179 Sólrún Inga Traustadóttir og Anna Lísa Guðmundsdóttir: *Fornar rætur Árbæjar. Fornleifarannsókn. Áfangaskýrsla 2016.* Rvk. 2017.

180 Anna Lísa Guðmundsdóttir: *Hof I. Landnúmer 125848. Fornleifaskráning.* Rvk. 2017.